

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่อง การใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/

มาแบ่งเขตภาษา ตัง กระปี พังงา และภูเก็ต นั้นพอสรุปได้ดังนี้ คือ

1. การแบ่งเขตภาษาย่อย ตัง กระปี พังงา และภูเก็ต โดยใช้ลักษณะทาง
สัทศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/ เป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งภาษาได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

1.1 ภาษากระปี (และภาษาถิ่นที่พูดในพื้นที่บางส่วนของทิศตะวันออกเฉียงใต้
ของจังหวัดพังงาซึ่งอยู่ติดกับจังหวัดกระปี) ภาษาในกลุ่มที่ 1 นี้ออกเสียงสระสูง /i:/ และ
/u:/ เป็น [i:] และ [u:] เสมอ

1.2 ภาษาภูเก็ตและพังงา (ยกเว้นภาษาถิ่นที่พูดในพื้นที่บางส่วนของทิศตะวันออก
เฉียงใต้ของจังหวัดพังงาซึ่งอยู่ติดกับจังหวัดกระปี) ภาษาในกลุ่มที่ 2 นี้ออกเสียงสระสูง
/i:/ และ /u:/ เป็น [ei] และ [ou] อย่างมีเกณฑ์

1.3 ภาษาตัง ซึ่งมีการออกเสียงสระสูง /i:/ และ /u:/ เป็น [e:] และ
[o:] ในคำบางคำ¹

2. การแบ่งเขตภาษาย่อย ตัง กระปี พังงา และภูเก็ต โดยใช้ลักษณะทาง
สัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ เป็นเกณฑ์ สามารถแบ่งภาษาได้เป็น 2 กลุ่ม² คือ

¹ดูภาพที่ 21 แสดงการแปรของลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/
ในจังหวัดตัง กระปี พังงา และภูเก็ต หน้า 140 ประกอบ

²ดูภาพที่ 16 แผนที่แสดงการแปรของลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ใน
จังหวัดตัง กระปี พังงา และภูเก็ต หน้า 120 ประกอบ

2.1 ภาษาภูเก็ตและพังงา (ยกเว้นภาษาถิ่นที่พูดในพื้นที่บางส่วนของทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดพังงาซึ่งอยู่ติดกับจังหวัดกระบี่) ภาษาในกลุ่มนี้มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง และมีลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ ดังนี้

- ว.1 วรรณยุกต์สูง-ขึ้น-ตก
- ว.2 วรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก
- ว.3 วรรณยุกต์ต่ำ-ตก
- ว.4 วรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น
- ว.5 วรรณยุกต์สูงระดับ
- ว.6 วรรณยุกต์ต่ำระดับ

2.2 กลุ่มภาษาตรัง กระบี่ (และภาษาถิ่นที่พูดในพื้นที่บางส่วนของทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดพังงาซึ่งอยู่ติดกับจังหวัดกระบี่) ภาษาในกลุ่มนี้มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง และมีลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ ดังนี้

- ว.1 วรรณยุกต์สูง-ขึ้น-ตก
- ว.2 วรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก
- ว.3 วรรณยุกต์ต่ำ-ตก
- ว.4 วรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น
- ว.5 แบ่ง เป็นเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียงคือ
 - ว.5.1 เสียงสูงระดับ
 - ว.5.2 เสียงกลางระดับ
- ว.6 วรรณยุกต์ต่ำระดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ในการแบ่งเขตภาษาอาจจะใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ หรือลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูงซึ่งในที่นี้คือสระ /i:/ และ /u:/ มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาได้เช่นกัน และการใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์

ของสระสูง /i:/ และ /u:/ สามารถแบ่งเขตภาษาได้มากกว่าอีกด้วย และเมื่อนำผลการวิจัยนี้ไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ดูความเป็นมาของปัญหาในบทที่ 1 หน้า 25-27 ประกอบ) พอจะเปรียบเทียบได้ดังนี้ คือ

1. การแบ่งเขตภาษาโดยใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระเป็นเกณฑ์

1.1 เมื่อเปรียบเทียบ เขตภาษาที่ได้จากผลการวิจัยนี้ กับเขตภาษาที่ภิญโญจิตต์ธรรม¹ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ จะเห็นว่า มีข้อแตกต่างกัน กล่าวคือ เสียงสระสูง /i:/ และ /u:/ ในภาษาภูเก็ต พังงา และกระบี่ นั้น ไม่ได้แปรจากสระยาว /i:/ เป็นสระสั้น [i] แต่สามารถแบ่งเขตภาษาในจังหวัดดังกล่าวได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ภาษากระบี่ ซึ่งสระสูง /i:/ และ /u:/ ยังคงออกเสียงเป็น [i:] และ [u:] เสมอ กับภาษาภูเก็ตและพังงา (ยกเว้นภาษาถิ่นที่พูดในพื้นที่บางส่วนของทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดพังงาซึ่งอยู่ติดกับจังหวัดกระบี่) สระสูง /i:/ และ /u:/ ในภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มนี้ ออกเสียงเป็น [ei] และ [ou] อย่างมีเกณฑ์

1.2 เมื่อเปรียบเทียบการแปรของลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/ ที่ได้จากผลการวิจัยนี้ กับ ผลการวิจัยของบรรานัน² จะเห็นว่าคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ภาษาภูเก็ต และส่วนใหญ่ของภาษาพังงา จะออกเสียงสระสูง /i:/ และ /u:/ เป็น [ei] และ [ou] อย่างมีเกณฑ์ แต่ข้อจำกัดในการปรากฏของลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระดังกล่าว จากผลการวิจัยนี้ มีบางส่วนแตกต่างกับงานวิจัยของบรรานัน กล่าวคือ ผู้วิจัยพบว่า [ei] และ [ou] จะปรากฏในคำที่เป็นพยางค์เป็น และเป็นพยางค์เปิด ที่มีวรรณยุกต์ที่ 1 หรือ 2 หรือ 3³ เท่านั้น ส่วนบรรานัน พบว่าลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระดังกล่าว ปรากฏได้ในพยางค์ที่ไม่มีการลงท้ายด้วยเสียงสั้น เสียงแบบใด ๆ หรือเมื่อลงท้ายด้วยเสียงกระซิบ

¹ ดูความเป็นมาของปัญหา (บทที่ 1) หน้า 25 ประกอบ

² งานวิจัยของบรรานัน (บทที่ 1) หน้า 28 ประกอบ

³ ฎาพที่ 22 (บทที่ 4) หน้า 143 ประกอบ

จากการวิจัยนี้ ในภาษาตริงมีลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง /i:/

และ /u:/ เป็น [e:] และ [o:] ในคำบางคำเท่านั้น และจะมีข้อจำกัดในการปรากฏที่แตกต่างกันบ้างประการจากงานวิจัยของบราวน์ กล่าวคือ บราวน์ เห็นว่า [e:] และ [o:] ปรากฏเฉพาะในคำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ แต่จากผลการวิจัยนี้ พบว่า [e:] และ [o:] สามารถปรากฏได้ในคำที่มีลักษณะพยางค์ทุกแบบและจะมีรูปวรรณยุกต์หรือไม่ก็ได้ เช่น

se:n ¹	"สิน" (หมายถึง สัต)
tʰho: ⁶	"ชู"
ro: ³	"รู" เป็นต้น

1.3 เมื่อเปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระ /i:/ ซึ่งออกเสียงเป็น [e:] และสระ /u:/ ซึ่งออกเสียงเป็น [o:] ระหว่างผลการวิจัยกับผลการวิจัยของดิลเลอร์ ข้อจำกัดในการเกิดก็แตกต่างกันบางประการ กล่าวคือ ผลการวิจัยนี้ พบว่า [e:] และ [o:] สามารถปรากฏในคำที่มีลักษณะพยางค์ทุกแบบและจะมีรูปวรรณยุกต์กำกับหรือไม่ก็ได้ แต่ดิลเลอร์ พบว่า [e:] และ [o:] จะปรากฏเฉพาะในคำที่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

ดังนั้น ถ้าเปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระ /i:/ และ /u:/ ระหว่างงานวิจัยครั้งนี้ กับการศึกษาหรือการวิจัยที่ได้ศึกษาริวิจัยแล้ว จะได้รายละเอียดดังนี้คือ

1. ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระ /i:/ และ /u:/ ซึ่งออกเสียงเป็น [ei] และ [ou]

ผลการวิจัยครั้งนี้				ผลการวิจัยของบราวน์	
A	B	C	DL		
1	/i:/ ⇒ ei			/i:/ ⇒ [ei]	ในพยางค์ที่ไม่มี การลงท้ายด้วย เส้นเสียงแบบใด ๆ หรือเมื่อมีการลง ท้ายด้วยเสียงกระซิบ
2	/u:/ ⇒ ou	/i:/ ⇒ i:		/u/ ⇒ [ou]	
3	(เฉพาะคำ พยางค์เปิด)	/u:/ ⇒ u:			
4					

2. ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระ /i:/ และ /u:/ ซึ่งออกเสียงเป็น

[e:] และ [o:]

ผลการวิจัยครั้งนี้

/i:/ → e: } ไม่มีเกณฑ์ในการแจก-
 /u:/ → o: } แจกเสียงสระ แต่เป็น
 เรื่องความแตกต่าง
 ของการเลือกใช้น้ำย-
 เสียงสระในคำบางคำ

ข้อสังเกตของภิญโญ จิตต์ธรรม

	สระหน้า	สระกลาง	สระหลัง
สระสูง	i:	i:	u:
สระกลาง	e:	ɜ:	o:
สระต่ำ	ɛ:	a:	ɔ:

ผลการวิจัยของบรราน

A B C DL

H	/i:/ → [i:]	/i:/ → [i:] ~ [e:]
M	/u:/ → [u:]	/u:/ → [u:] ~ [o:]
L		

ผลการวิจัยของคิลเลอร์

A B C DL

H	/i:/ → [i:]	/i:/ → [e:]
M	/u:/ → [u:]	/u:/ → [o:]
L		

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยคิดว่า เกณฑ์ในเรื่องการแปรของ
 ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระ /i:/ และ /u:/ จากการวิจัยครั้งนี้ น่าจะถูกต้องมากกว่า

เกณฑ์ของงานวิจัยอื่น ๆ เพราะผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากข้อมูลของผู้พูดภาษาที่เป็นตัวแทนของพื้นที่ จำนวนรวมทั้งสิ้นถึง 23 พื้นที่ ในเขตจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง อนึ่ง จากผลการวิจัยของซิลเลอร์ ซึ่งพบว่า สระ /i:/ และ /u:/ ในภาษานครศรีธรรมราช มีเกณฑ์ในการแจกแจงเสียงสระนั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจต่อไป ทั้งนี้เพราะจังหวัดตรัง ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และเคยอยู่ภายใต้การปกครองของจังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น อาจได้รับอิทธิพลจากภาษานครศรีธรรมราชก็เป็นได้ ดังนั้น จึงน่าสนใจที่จะศึกษาภาษาเชิงประวัติของภาษาในกลุ่มจังหวัดกระบี่และตรังด้วย

2. การแบ่งเขตภาษาโดยใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์

2.1 เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยนี้กับงานวิจัยของ แอนโธนี แวน ซิลเลอร์ เกี่ยวกับการแบ่งเขตภาษาโดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์¹ จะเห็นว่ามี ความแตกต่างกัน กล่าวคือซิลเลอร์ลากเส้นแบ่งเขตภาษามานจังหวัดตรังด้วยความได้ว่าภาษาถิ่นในจังหวัดตรังมีเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน แต่ผู้วิจัย พบว่า เสียงวรรณยุกต์ในจังหวัดตรังนั้นเหมือนกันทุกเขตพื้นที่ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะจุดเก็บข้อมูลที่แอนโธนี ซิลเลอร์ เลือกสุ่มตัวอย่างนั้นมีอาณาเขตใกล้กับจังหวัดใกล้เคียง ดังนั้น ภาษาที่ใช้ในหมู่บ้านนั้นจึงมีลักษณะของเสียงวรรณยุกต์เหมือนภาษาในจังหวัดใกล้เคียงจนจัดเป็นกลุ่มเดียวกัน

นอกจากนั้น ถ้าเปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ และตรัง ระหว่างผลการวิจัยนี้กับงานวิจัยของซิลเลอร์ พบว่าแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยพบว่า เสียงวรรณยุกต์ในภาษาภูเก็ตและพังงาแตกต่างกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษากระบี่และตรัง แต่แอนโธนี ซิลเลอร์ พบว่า เสียงวรรณยุกต์ในภาษาภูเก็ต พังงา กระบี่ และส่วนใหญ่ของตรังเหมือนกัน

2.2 เมื่อเปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในจังหวัดทั้ง 4 จังหวัดดังกล่าว ระหว่างผลการวิจัยนี้ กับงานวิจัยของบราวน์ จะเห็นว่า คำที่เป็นพยางค์เป็น ในภาษาภูเก็ตและพังงา (ซึ่ง บราวน์ เก็บข้อมูลที่อำเภอตะกั่วป่า) มีเสียงวรรณยุกต์

¹ งานวิจัยของซิลเลอร์ ในบทที่ 1 หน้า 39-43 ประกอบ

ผลการวิจัยครั้งนี้

1. ภาษาภูเก็ต และพังงา

	A	B	C	DL
H		ก	ค	ค
M		ก	ค	ค
L	ก	ก	ค	ค

2. ภาษากระบี่ และตรัง

	A	B	C	DL
H		ก	ค	ค
M		ก	ค	ค
L	ก	ก	ค	ค

การวิจัยของ บรราน

1. ภาษาภูเก็ต

	A	B	C	DL
H		ก	ค	ค
M		ก	ค	ค
L	ก	ก	ค	ค

2. ภาษาตะกั่วป่า

	A	B	C	DL
H		ก	ค	ค
M		ก	ค	ค
L	ก	ก	ค	ค

3. ภาษากระบี่ และตรัง

3.1 ภาษากระบี่

	A	B	C	DL
H		ก	ค	ค
M		ก	ค	ค
L	ก	ก	ค	ค

3.2 ภาษาตรัง

	A	B	C	DL
H		ก	ค	ค
M		ก	ค	ค
L	ก	ก	ค	ค

เหมือนกัน แต่เสียงวรรณยุกต์ในภาษาย่อยกลุ่มนี้แตกต่างกันในคำที่เป็นพยางค์ตาย ส่วนเสียงวรรณยุกต์ ในภาษากระบี่และตรังเหมือนกัน (ดูภาพที่ 24 หน้า 157 ประกอบ)

2.3 เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยนี้ กับงานวิจัยของ ชีระพันธ์ ล. ทองคำ และคณะ¹ จะเห็นว่า ภาษาใน 4 จังหวัดที่ทำการวิจัยนี้ สัมพันธ์กันกับภาษาสุราษฎร์ธานี กล่าวคือ ภาษาภูเก็ทและพังงา มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และการแยกเสียงวรรณยุกต์ ในคำที่เป็นพยางค์ เป็นเหมือนกันกับกลุ่มภาษาสุราษฎร์ธานีกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดพังงา และ เป็นกลุ่มที่อยู่ทางตอนเหนือ ตอนกลาง และตะวันตกเฉียงเหนือ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนภาษากระบี่และตรัง ก็มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และการแยกเสียงวรรณยุกต์เหมือนกันกับกลุ่มภาษาสุราษฎร์ธานี กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดกระบี่ และ เป็นกลุ่มที่อยู่ทางตอนใต้ ตะวันตกเฉียงใต้ และตะวันออกเฉียงใต้ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี²

จะเห็นได้ว่า จากการวิจัยครั้งนี้ การแบ่งกลุ่มภาษาออกเป็นภาษาภูเก็ทและพังงา กับภาษากระบี่และตรัง เป็นการวิจัยที่ยืนยันว่า สมมุติฐานในเรื่องวิวัฒนาการของภาษาไทยใต้โบราณที่บราวน์สร้างรูปไว้ว่า มีการแยกสายภาษาใต้ออกเป็นสายไชยา และสายนครศรีธรรมราช, โดยที่ บราวน์ จัดให้ภาษาภูเก็ทและพังงา อยู่ในสายไชยา และภาษากระบี่และตรัง อยู่ในสายนครศรีธรรมราชนั้น เป็นสมมุติฐานที่น่าจะถูกต้อง

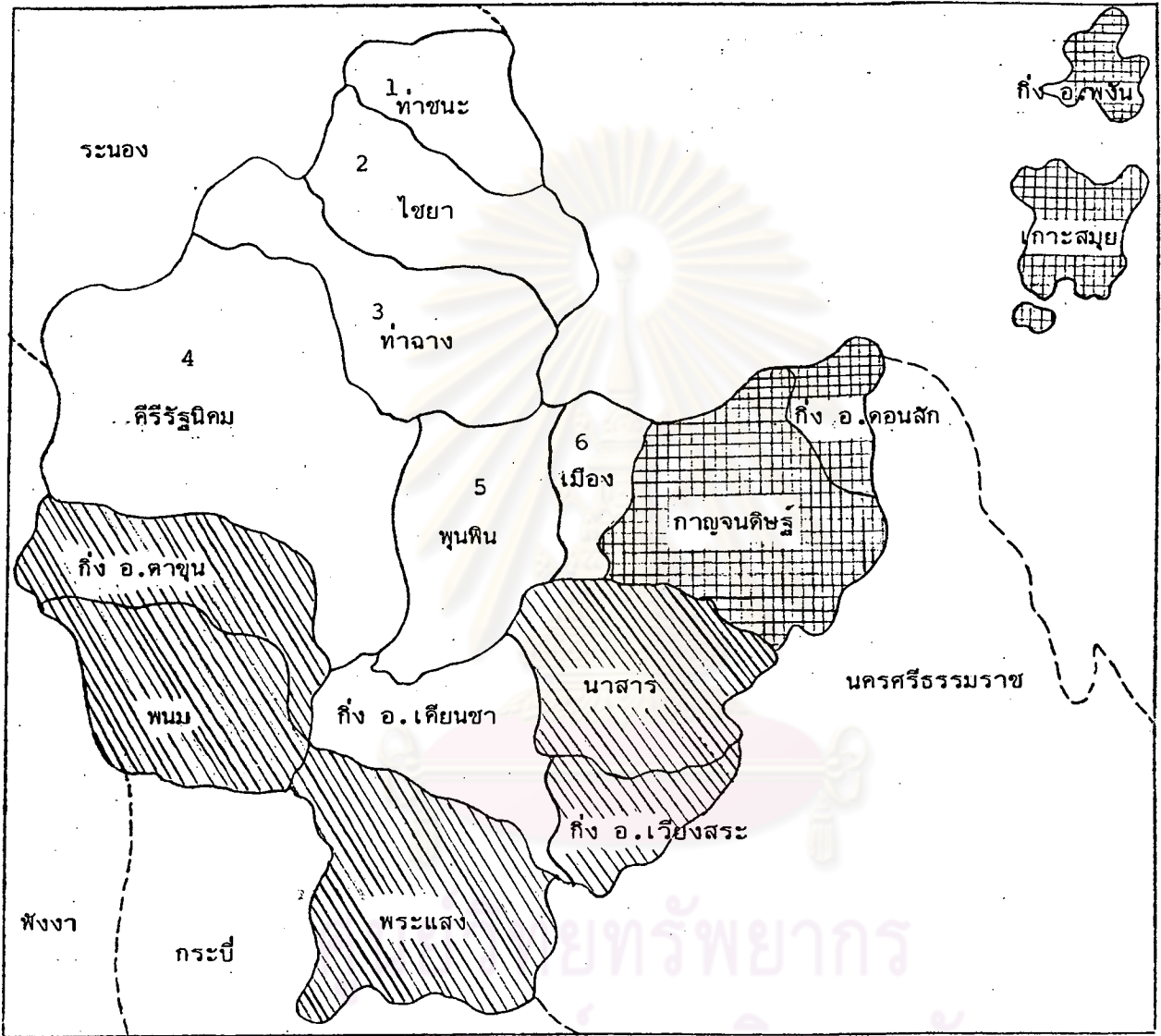
ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าศึกษางานวิจัยภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี จะมีภาษาอยู่ 2 กลุ่มที่สัมพันธ์กับเรื่องการแบ่งสายภาษาใต้ของบราวน์ กล่าวคือ กลุ่มภาษาสุราษฎร์ธานี ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือ ตะวันตกเฉียงเหนือ และทางตอนกลางของจังหวัดนี้ มีระบบวรรณยุกต์คล้ายคลึงกับกลุ่มภาษาภูเก็ทและพังงาของการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นภาษาในสายไชยา ส่วนกลุ่มภาษาสุราษฎร์ธานี ซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันตกเฉียงใต้ และทางตอนใต้ของจังหวัด มีระบบวรรณยุกต์คล้ายคลึงกับกลุ่มภาษากระบี่และตรัง ของการวิจัยครั้งนี้ คือ อยู่ในสายนครศรีธรรมราช³

¹ งานวิจัยของ ชีระพันธ์ ล. ทองคำ ในบทที่ 1 หน้า 44-46 ประกอบ

² ภาพที่ 25 หน้า 159 ประกอบ

³ ภาพที่ 2 หน้า 30 ประกอบ

ภาพที่ 25 แผนที่แสดงการแบ่งเขตภาษาย่อยของภาษาไทยถิ่นสุราษฎร์ธานี โดยใช้ระบบวรรณยุกต์เป็นหลัก
 (ดัดแปลงจาก เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ
 หน้า 28)

	A	B	C	DL	DS
H	1 卜		2 卜		卜
M	3 卜			5 卜	卜
L	4 卜	5 卜	6 卜		6 卜

	A	B	C	DL	DS
H	1 卜			2 卜	卜
M	3 卜			5 卜	5 卜
L	4 卜	5 卜	6 卜		6 卜

	A	B	C	DL	DS
H	1 卜			2 卜	卜
M	3 卜			7 卜	卜
L	4 卜	5 卜	6 卜	5 卜	6 卜

ข้อสังเกต

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้การศึกษาริแระหะที่ จะทำให้ภาษาย่อยที่ศึกษา มีระบบที่เหมือนกัน¹ และจะเห็นได้ว่า การกล่าวถึงระบบร่วม (diasystem) ของภาษาย่อยต่าง ๆ ที่เป็นภาษาย่อยของภาษาเดียวกัน ทำให้สะดวกในการเปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ที่แตกต่างกันของหน่วยเสียงร่วมหน่วยเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระบบ การใช้ระบบร่วมก็ไม่เหมาะสม แต่ถ้าเป็นการศึกษาความแตกต่างของลักษณะทางสัทศาสตร์ของหน่วยเสียง การใช้ระบบร่วม จะทำให้สามารถกล่าวถึงความแตกต่างได้สะดวกและชัดเจน

2. การแบ่งเขตภาษาย่อยที่ใช้เกณฑ์แตกต่างกัน กล่าวคือ ใช้เกณฑ์ในเรื่องลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง กับ เกณฑ์ในเรื่องลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ จะทำให้ได้จำนวนกลุ่มภาษาย่อยไม่เท่ากัน แต่อย่างไรก็ตาม จะสังเกตได้ว่า มีเส้นแบ่งเขตภาษาซึ่งทับกันอยู่ 1 เส้น คือ เส้นแบ่งเขตภาษา ที่แบ่งเขตกลุ่มภาษาภูเก็ทและพังงาออกจากกลุ่มภาษากระบี่และตรัง

3. เมื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของจังหวัดต่าง ๆ ทั้ง 4 จังหวัดนี้ มีข้อนำสังเกตคือ

3.1 ตามประวัติศาสตร์ จังหวัดพังงา เป็นเมืองที่เคยเป็นสนามรบกับพม่าในสมัยโบราณ และสมัยรัชกาลที่ 2 ซึ่งพม่ายกทัพไปตีเมืองถลาง (เมืองภูเก็ต) ราษฎรหนีไปอยู่ที่ตำบลกระบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองพังงาในปัจจุบัน จนถึงรัชกาลที่ 3 ได้มีการตั้งเมืองพังงาขึ้น² จึงสันนิษฐานได้ว่า ชาวพังงา ก็คือ ชาวถลาง หรือชาวภูเก็ตนั่นเอง จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระและวรรณยุกต์ ในภาษาภูเก็ต

¹ ดูรายละเอียดเรื่องระบบร่วม หน่วยเสียงร่วม และสมาชิกของหน่วยเสียงร่วม หน้า 21 ประกอบ

² ดูประวัติศาสตร์ จังหวัดภูเก็ตและพังงา หน้า 59-66 ประกอบ

และฟังงาเหมือนกัน หลักฐานทางภาษาศาสตร์ดังกล่าวนี้ จึงทำให้ข้อสันนิษฐานด้วยเหตุผลทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น น่าจะเป็นไปได้

3.2 ตามประวัติศาสตร์นั้น จังหวัดกระบี่และตรัง อาจจะรวมเข้าด้วยกันได้ เนื่องจากทั้ง 2 จังหวัดนี้ ต่างก็เคยอยู่ภายใต้การปกครองของนครศรีธรรมราช¹ ดังนั้น อิทธิพลของภาษานครศรีธรรมราชอาจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ซึ่งทำให้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาย่อยตรังและกระบี่เหมือนกันได้ และลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาย่อยทั้ง 2 ภาษาที่ แทบจะเหมือนกันกับวรรณยุกต์ในภาษานครศรีธรรมราช ซึ่ง ริไลวรรณ คำรักษ์² ได้ศึกษาริขัยไว้ ยกเว้น คำที่มีเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น ในภาษานครศรีธรรมราชนั้น งานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาษากระบี่และตรัง จะเป็นคำที่มีเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก

4. เมื่อใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/ มาแบ่งเขตภาษาในจังหวัดทั้ง 4 จังหวัดนี้ กลุ่มภาษาตรัง มีข้อนำสังเกตคือ หมู่บ้านที่มีการกระจายของเสียงสระ [e:] และ [o:] ในคำมากที่สุด คือ หมู่บ้านบ่อสี่เสียดนั้น เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองตรัง ภาษาย่อยนี้อาจจะเป็นภาษาที่เป็นที่นิยมของสังคม (prestigious dialect) จึงทำให้มีการใช้กันอย่างกว้างขวางขึ้น ดังนั้น เขตพื้นที่นี้อาจจะเป็นจุดศูนย์กลาง (focal area) ที่การกระจายของเสียงสระในคำแพร่ออกไป ยังจุดอื่น ๆ ก็เป็นไปได้

5. การที่ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระสูง /i:/ และ /u:/ ตลอดจนลักษณะทางสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นที่พูดในพื้นที่บางส่วนของทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดพังงาซึ่งอยู่ติดกับจังหวัดกระบี่แตกต่างจากภาษาถิ่นพังงาในเขตพื้นที่อื่น ๆ นั้น อาจเป็นเพราะเขตพื้นที่ ซึ่งมีหมู่บ้านหลุยเป็นตัวแทนนี้³ เป็นพื้นที่ราบติดต่อกันกับจังหวัดกระบี่ไม่มี

¹ ดูประวัติศาสตร์ จังหวัดกระบี่และตรัง หน้า 66-70 ประกอบ

² ริไลวรรณ คำรักษ์, "เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช,"

หน้า 99-126.

³ รูปภาพที่ 11 หน้า 62 ประกอบ

สิ่งกีดขวางทางภูมิศาสตร์ (Geographical barrier) เช่น ภูเขา แม่น้ำ ใด ๆ ขวางกัน ดังนั้น เมื่อผู้ที่พูดภาษาต่างถิ่นกัน มีการคมนาคมติดต่อกันได้ง่าย ภาษาก็อาจจะมีอิทธิพลต่อกันได้ นอกจากนั้น การที่เป็นพื้นที่ราบติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง โอกาสที่ประชาชนจะย้ายที่อยู่ใหม่ ก็อาจจะทำได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ การเปลี่ยนแปลงทางภาษาอาจจะเกิดขึ้นได้ง่ายยิ่งขึ้น ส่วนการที่หมู่บ้านบางแห่ง ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่เป็นตัวแทนของเขตพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดกระเป๋ เช่นเดียวกับหมู่บ้านหลุย ยังคงมีลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระ และวรรณยุกต์เหมือนกับเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดพังงันนั้น อาจจะเป็นเพราะ หมู่บ้านบางแห่งนี้เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในหุบเขา ภูมิประเทศเช่นนี้อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อกับคนในถิ่นอื่น ๆ หรืออาจเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนย้ายที่อยู่ใหม่ นั่นก็คือ เป็นอุปสรรคต่อการแปรของภาษา จากอิทธิพลของภาษากระเป๋นั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาริวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยใครของเสนอแนะ เรื่องที่น่าสนใจในการศึกษา ซึ่งจะทำให้การวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระ /i:/ และ /u:/ อย่างละเอียดทุกหมู่บ้านในบริเวณเส้นแบ่งเขตภาษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้
2. ควรศึกษาริวิจัยภาษาไทยถิ่นใต้ ในจังหวัดภาคใต้ทุกจังหวัด โดยใช้เกณฑ์เดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อจะได้ภาพภูมิศาสตร์ทางภาษาถิ่นใต้ทั้งหมด
3. ควรจะมีการศึกษาริวิจัยภาษาเชิงสังคม เกี่ยวกับการแปรของเสียงสระในภาษาไทยถิ่นใต้ เพื่อจะได้เห็นภาพภูมิศาสตร์ทางภาษาของภาษาไทยถิ่นใต้ทั้งหมดในแง่ความแตกต่างเชิงสังคมด้วย
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้ลักษณะทางสัทศาสตร์ของสระและวรรณยุกต์ในเขตพื้นที่ที่เป็นเกาะต่าง ๆ ในจังหวัดทั้ง 4 จังหวัด ดังกล่าวด้วย